

[← Terug naar Krant](#)Jan Hendrik Leopold en Daan
van Egeraat • **Opinie**

16 uur

Tekst

Krant

Particuliere initiatieven helpen nu al bij het terugdringen van filevorming

De files groeien weer en dat heeft zijn weerslag op de politiek. In de recente verkiezingsstrijd bleek de kilometerheffing terug te zijn. Nu met steun van RAI, Bovag en ANWB en 15 politieke partijen. Spreiden van files naar tijd en plaats staat weer op de agenda. Belonen van gewenst reisgedrag met prijsprikkels. Dat concept blijft ijzersterk. Maar u herinnert zich: dertig jaar geleden was minister Maij-Weggen er al mee bezig. Sindsdien is de kilometerheffing meermaals tevergeefs gereïncarneerd. Achilleshiel bleek keer op keer de invoering.

Maar intussen heeft een aantal werkgevers tijd- en plaatsafhankelijke prijsprikkels wél succesvol ingevoerd. Met als bijvangst: minder files.

We noemen twee voorbeelden uit onze adviespraktijk. Het eerste voorbeeld betreft het Haagse ziekenhuis HMC-Bronovo, ook bekend van de koninklijke kraamzorg. Op piekdagen is parkeren bij Bronovo voor patiënten en bezoekers problematisch. Dat zien we bij veel ziekenhuizen. Medewerkers parkeren zoveel, dat er weinig plek over is voor de klant. Daarom hanteert Bronovo sinds 2008 voor medewerkers een tijd- en plaatsafhankelijk parkeertarief. Het doel daarvan is het creëren van meer parkeerruimte voor bezoekers op piekuren. Op piekmomenten is parkeren voor medewerkers duur, daar buiten goedkoop. Wie niet parkeert op pieken is goedkoper uit. Het parkeertarief verschilt bovendien

per woon-werkafstand: wie dichtbij woont betaalt meer. Medewerkers worden met korting verleid te parkeren op afgelegen parkeerplaatsen. En wat blijkt? Medewerkers snappen het, calculeren en passen hun gedrag aan. Het werkt. We sparen nu eenmaal graag.

Ook kleine prijsprikkels hebben effect. De Vrije Universiteit heeft op basis van onze dataset berekend: per euro prijsverhoging parkeren medewerkers 6% minder op pieken. Iedere parkeerder minder op piekuren van ziekenhuizen betekent een filerijder minder.

Voor werkgevers is dit een revolutie. Het paradigma is niet langer 'kosten vergoeden', maar 'gedrag belonen'. De kern is met slim beleid medewerkers in de positie brengen om de

bedrijfsvoering te verbeteren. Vaste regelingen variabel maken. Gewenst gedrag definiëren en dat voordeliger maken. Dat betekent samenwerken en ontkokeren. De HR-manager gaat over beloningen, de facilitaire manager over parkeerbeleid. Dat lijkt op de kilometerheffing: optimale benutting van het wegennet (wegbeheerder) via variabiliseren van de motorrijtuigbelasting op basis van gedrag in plaats van bezit (fiscus).

Ons tweede voorbeeld van een werkgever die 'creatief met tarief' om gaat is het Academisch Ziekenhuis Maastricht. Dit ziekenhuis is nog een stap verder gegaan, en wel met een beloning voor fietsers op piekdagen. Medewerkers die van ver komen fietsen krijgen bovendien meer dan wie dichtbij woont. En wie een maand niet op piekuren parkeert, krijgt 100% korting op het parkeerabonnement. Binnen een jaar

Kansen

Nieuwe schaarste in traditionele zorggebieden van overheid biedt kansen voor innovatie

zorgde dit tariefmodel voor 40% minder parkeerders en 20% minder parkeringen. De winst voor het ziekenhuis: de parkeersituatie is nu beheersbaar. Wanneer omstandigheden veranderen kan het ziekenhuis zelf aan de knoppen draaien. Daar heeft Bronovo in de afgelopen jaren al ervaring mee opgedaan. De winst voor de omgeving: 20% minder fileverkeer.

De conclusie? Recent voorspelden deskundigen een verdubbeling van files in steden in 2021. Dat onderstreept de wenselijkheid van een kilometerheffing. Maar wenselijkheid zegt in dit geval weinig over haalbaarheid. Daarom is het goed dat vooruitziende werkgevers hun verantwoordelijkheid nemen in het vacuüm dat de overheid laat ontstaan. De kilometerheffing gaat ervan uit, dat we de vraag naar mobiliteit naar tijd en plaats kunnen beïnvloeden. Wat de overheid niet lukt, lukt sommige werkgevers wel. Iedere parkeerder minder op piekuren betekent een filerijder minder.

Maar voor ziekenhuizen is files oplossen niet het doel. Hun zorg is de continuïteit van de bedrijfsvoering tegen de achtergrond van de dagelijkse vloedgolf aan auto's. Dit leidt tot een interessante paradox: de groei van de files stimuleert de creativiteit van werkgevers en hun dienstverleners. Juist de nieuwe schaarste in de traditionele zorggebieden van de overheid biedt kansen voor innovatie en ondernemerschap.

Jan Hendrik Leopold en Daan van Egeraat zijn adviseurs op het gebied van mobiliteit en bereikbaarheid.

ADVERTISING

Meest gelezen

Fiscaal plan
Trump
ondermijnt
verdienmodel
Zuidas

Roland Kahn
'steekt nek ver
uit' met doorstart
MS Mode

'Rijen op
Schiphol waren
te lang, daarvoor
ben ik
verantwoordelijk'
